

การศึกษาสำนวนกลอนระนาดเอก เพลงสาธุการ : กรณีศึกษา ทางของครูสุเชาว์ หริมพานิช และทางของอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด

A Study of Ranard Ek Variations in Sathukarn song:
A case study of Kru Suchao Harimpanich and Arjarn Mitt Sapphut

(Received: 4 July 2023; Revised: 13 October 2023; Accepted: 7 December 2023)

สุรเชษฐ์ พรหมรักษ์^[1]
Surachet Promrak

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำนวนกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ กรณีศึกษาทางของครูสุเชาว์ หริมพานิช และทางของอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด สำหรับใช้ฝึกทักษะเฉพาะของนักดนตรีสายปี่พาทย์ ลักษณะทำนองของเพลงสาธุการ มีความยาว 55 บรรทัด ใช้หน้าทับตะโพนเป็นตัวกำหนดรอบของบทเพลงได้จำนวน 3 รอบ ด้วยความยาวลักษณะดังกล่าวจึงเป็นที่นิยมของครูดนตรีไทยที่จะผูกสำนวนกลอนต่างๆ เพื่อนำมาใช้ฝึกฝนลูกศิษย์ในสำนัก ให้เกิดสมาธิ ความจำ และความอดทนในการไล่มือ เพลงสาธุการทางของทั้งสองท่านพบว่า ใช้สำนวนกลอนที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน อาทิเช่น กลอนไต่ลวด กลอนม้วนตะเข็บ กลอนฝาก เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช เพลงสาธุการตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ 9 ใช้กลอนดังนี้ 1) กลอนม้วนตะเข็บ 2) กลอนไต่ลวด 3) กลอนย้อนตะเข็บ 4) กลอนพัน 5) กลอนฝาก 6) กลอนซ้อนตะเข็บ 7) กลอนสับฟาก 8) กลอนไต่ไม้ ทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด เพลงสาธุการตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ 9 ใช้กลอนดังนี้ 1) กลอนม้วนตะเข็บ 2) กลอนไต่ลวด 3) กลอนลอดตาข่าย 4) กลอนฝาก 5) กลอนไต่ไม้ 6) กลอนร้อยลูกโซ่ 7) กลอนซ้อนตะเข็บ

คำสำคัญ: เพลงสาธุการ ระนาดเอก สำนวนกลอน

^[1] อาจารย์ประจำสาขาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Lecturer, Music Education Department, Sisaket Rajabhat University

Abstract

This study aims to analyze and contrast the lyrical style of Sathukarn in Ranat-Ek between Kru Suchao Rhimpanit and Kru Mitt Shabpud. From the 1st to the 9th, learn about each day through a collection of Ranad-Ek poetry. The outcome revealed the trajectory of the Sathukarn track as identified by instructor Suchao Rhimpanit. Poems are utilized in lines 1 to 9. 1) Montakeb poetry. 2) Poem written in the Tai-lo script. 3) Yon-ta-keb poetry. Pan poetry. 5) Poorly crafted poem. 6) Poem titled "Zon-ta-keb". 7) Poem in the Sub-Fak style. 8) Poem titled "Tai-mai". The Sathukarn track from Mitt Shabpud, specifically lines 1st to 9th, incorporates the following poetry. 1) Montakeb poetry. 2) Poem written in the Tai-lo script. 3) Poem titled "Lod-ta-kai". 4) Inauthentic poem. 5) Poem titled "Tai-mai". 6) Poem titled "Roi-Luk-So". 7) Poem titled "Zon-ta-keb".

Key words: Sathukarn Song, Ranad Ek, Variation.

บทนำ

เพลงสาธูการ เป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง มีความหมายของเพลงเพื่อแสดงการน้อมไหว้และเคารพบูชา เป็นเพลงประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ มีบทบาทสำคัญทั้งในงานพระราชพิธีและพิธีของประชาชนทั่วไป ในวัฒนธรรมการดนตรีไทย ใช้เพลงสาธูการเป็นเพลงแรกฝึกหัดห้องวงใหญ่ ก่อนที่จะเรียนเพลงอื่นๆ ในเขตพื้นที่ภาคกลาง โดยผู้เรียนจะต้องผ่านการครอบหรือยกครู ทำนองทางห้องวงใหญ่ เพลงสาธูการเป็นลูกห้องอิสระที่เอื้ออำนวยให้นักดนตรีไทยแสดงภูมิปัญญา สร้างสรรค์ทางระนาดเอกให้มีหลากหลายทางมากมาย ดังเช่นในปัจจุบัน (ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, 2534)

เฉลิมศักดิ์ พิฎกศรี (2542 : 112) กล่าวว่า เพลงสาธูการ จัดเป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงเพลงหนึ่ง เพลงสาธูการนี้ นับว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนดนตรีไทยสายปี่พาทย์ เพลงที่ครูผู้สอนจับมือและต่อให้เป็นเพลงแรกคือเพลงสาธูการนี้เอง เพลงหน้าพาทย์สาธูการ ใช้บรรเลงประกอบการประชุมเทพยดา และเป็นการน้อมรำลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งที่ควรเคารพบูชา

ณรงค์ เขียนทองกุล (2541 : 77-78) กล่าวว่า เพลงสาธูการ เป็นเพลงหน้าพาทย์ ที่มีหน้าทับเฉพาะของเพลง ใช้ประกอบปี่ไหว้ครูดนตรีไทย ครูโขน ครูละคร ประกอบพิธีกรรมที่เป็นมงคล ใช้ประกอบการแสดงโขน ละคร และใช้ประกอบทำรำทางนาฏศิลป์ในบทของผู้สูงศักดิ์ เช่น ฤๅษี เทวดา ยักษ์ พระ นาง

ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ (2534 : 1) กล่าวว่า เพลงสาธุการ เป็นเพลงหน้าพาทย์เพลงหนึ่ง มีความหมายของเพลงเพื่อแสดงความนอบน้อมและเคารพบูชา เป็นเพลงประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องทางพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ เพลงสาธุการมีบทบาทสำคัญทั้งในงานพระราชพิธีและงานพิธีของประชาชนโดยทั่วไป

สันติ วิสัยสูงเนิน (2564 : 17) กล่าวว่า วิธีการใช้กลุ่มเสียงให้เกิดความไพเราะ มีท่วงทำนองที่รับ-ส่ง สัมผัสกัน หรือที่เรียกว่า กลอนระนาดเอก นับเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน โดยเฉพาะคำว่า ความไพเราะ นั้นเป็นเรื่องของสุนทรียศาสตร์ ความไพเราะของกลอนระนาดเอก หากจะเปรียบเทียบกับด้านอักษรศาสตร์ ก็คงหมายถึงความงดงามในด้านวรรณศิลป์ ผู้ที่จะประพันธ์หนังสือหรือบทกลอนต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยตัวอย่างหรือแม่บทจากหนังสือชั้นครูเป็นต้นแบบเสียก่อน จึงจะสามารถประพันธ์งานต่างๆ ได้ดี ดังนั้นผู้ที่เรียนดนตรีไทย โดยเฉพาะระนาดเอก หากต้องการบรรเลงกลอนระนาดเอกให้เกิดความไพเราะ ก็จำเป็นต้องศึกษากลอนระนาดเอก จากต้นแบบของกลอนระนาดเอก

สุราษดิษฐ์ ศรีสัตย์ชยะ (2545 : 119-124) กล่าวว่า กลอน คือ กลุ่มของเสียงที่มีความไพเราะและรับส่งสัมผัสกันในท่วงทำนองต่างๆ เป็นกลุ่ม โดยแบ่งเป็น 2 วรรค คือวรรคแรกและวรรคหลัง กลอนระนาดเอก คือ รูปแบบการดำเนินทำนองของระนาดเอก กลอนระนาดเอกประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนวนถามกับส่วนวนตอบ ในการดำเนินกลอนระนาดเอก ผู้บรรเลง

จะต้องใช้ปฏิภาณและไหวพริบในการสร้างสรรค์และเรียบเรียง
กลอนระนาดเอก

การนำเพลงสาธการทั้ง 2 ทาง มาศึกษาสำนวนกลอนในงานวิจัยครั้งนี้ ต้องการแสดงให้เห็นภูมิปัญญาของครูและอาจารย์ดนตรีไทย ที่ถึงแม้จะเป็นเพลงเดียวกัน แต่บรรเลงไม่เหมือนกัน แสดงให้เห็นความรู้ ประสบการณ์ และความคิดในเชิงสร้างสรรค์ ในการเรียบเรียงทางเพลงขึ้นมาใช้บรรเลง ไม่ให้ซ้ำทางกัน

ตัวอย่างการเดินกลอนระนาดเอกที่ใช้ในการศึกษาสำนวนกลอน

ระนาดเอก

ตัวอย่างสำนวนกลอนสับ

รรมฟ	มมฟช	ฟฟชช	ชชลท	ฟ้ม้ร้ร	ม้ร้ทท	ร้ทลล	ทลชช
------	------	------	------	---------	--------	-------	------

ตัวอย่างสำนวนกลอนไต่ลวด

ฟมรล	รมฟช	ฟมรม	ฟชลท	ร้ม้ร้ด	ทลชร	มฟชล	ร้ทลช
------	------	------	------	---------	------	------	-------

ตัวอย่างสำนวนกลอนไต่ไม้

ทลทช	ลทตร	มรมด	รมฟช	ทลทช	ลทดรี	ม้ร้ดรี	ด้ทลช
------	------	------	------	------	-------	---------	-------

ตัวอย่างสำนวนกลอนลอดตาข่าย

ลทรม	ร้ทลช	ฟ้ม้ร้ช	รชลท	ฟ้ม้ร้ช	ลทร้ร	มฟชล	ร้ทลช
------	-------	---------	------	---------	-------	------	-------

ตัวอย่างสำนวนกลอนม้วนตะเข็บ (กลอนเดินตะเข็บ)

ฟรมฟ	ชมฟช	ลฟชล	ทชลท	ร้ฟ้ม้ร้	ฟ้ม้ร้ท	ม้ร้ทล	ร้ทลช
------	------	------	------	----------	---------	--------	-------

ตัวอย่างสำนวนกลอนย้อนตะเข็บ

รมฟช	ลมฟช	ลฟชล	ทชลท	ร้ฟมร้	ทมร้ท	ลร้ทล	ชทลช
------	------	------	------	--------	-------	-------	------

ตัวอย่างสำนวนกลอนร้อยลูกโซ่

รมชล	ชทลช	รมชล	ทชลท	ร้มร้ท	ลชลท	รมชล	ชทลช
------	------	------	------	--------	------	------	------

ตัวอย่างสำนวนกลอนพัน

ด้มร้ด้	ลร้ด้ล	ด้ชลด้	ฟลชฟ	ด้ลชล	ชฟชฟ	มฟมร	มรดร
---------	--------	--------	------	-------	------	------	------

ตัวอย่างสำนวน กลอนซ่อนตะเข็บ

มรมด	รมรม	ฟมลม	ฟชลช	ลชลฟ	ชลชล	ด้ชลด้	ฟลชฟ
------	------	------	------	------	------	--------	------

(สันติ วิสัยสูงเนิน, 2564 : 3-12)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาประวัติและสำนวนกลอนระนาดเอกเพลง
สาธุการของครูสุเชาว์ หริมพานิช
2. ศึกษาประวัติและสำนวนกลอนระนาดเอกเพลง
สาธุการของอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลด้านเอกสาร

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงสาธการ จากสถานที่ต่างๆ ดังนี้

1.1.1 ห้องสมุดพระเทพรัตนราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

1.1.2 ห้องสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1.1.3 ห้องสมุดสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล

1.1.4 ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ข้อมูลด้านบุคคล

ผู้วิจัยได้รับการถ่ายทอดเพลงสาธการจากครูและอาจารย์ 2 ท่าน

2.1 ครูสุเชาว์ หริมพานิช วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

2.2 ได้รับการถ่ายทอดเพลงสาธการจากครูสุเชาว์ หริมพานิช เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2555

2.3 อาจารย์मितต ทรัพย์ผุด คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

2.4 ได้รับการถ่ายทอดเพลงสาธการจากอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565

3. วิธีการดำเนินงาน

จำแนกวิธีการดำเนินงาน ได้ดังนี้

3.1 รับการถ่ายทอดเพลงสาธการจากครูและอาจารย์

ทั้ง 2 ท่าน

3.2 บันทึกโน้ตเพลงสาธการทั้ง 2 ทาง

3.3 ดำเนินการวิจัย

3.4 ศึกษาประวัติและสำนวนกลอนระนาดเอกเพลง
สาธการของครูสุเชาว์ หริมพานิช

3.5 ศึกษาประวัติและสำนวนกลอนระนาดเอกเพลง
สาธการของอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด

3.6 สรุปผลการวิจัย

4. นำเสนอผลงานวิจัย

ผลจากการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอโดยใช้วิธีการพรรณนา
วิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. การดำเนินกลอนทางระนาดเอกเพลงสาธการของ
ครูสุเชาว์ หริมพานิช

1.1 ประวัติ ครูสุเชาว์ หริมพานิช

ครูสุเชาว์ หริมพานิช หรือ ครูหมู เป็นคนอำเภอพระ
ประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยกำเนิด เกิดเมื่อวันที่ 20
มิถุนายน พ.ศ. 2491 ครูสุเชาว์ได้ยินเสียงเพลง เสียงดนตรีมา
ตั้งแต่เด็ก เนื่องด้วยมีลูกศิษย์มาต่อเพลงกับบิดาที่บ้านเป็นประจำ
ครูสุเชาว์จึงซึบซับเสียงดนตรีมาตั้งแต่เด็ก สมัยนั้นส่วนมากครูเป็น

คนห้องประจำวง สามารถบรรเลงโหมโรงเย็น ได้อย่างสบาย ในวัยเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น

บิดาชื่อ นายชื่น หริมพานิช ประกอบอาชีพเป็นโต้โผวงปี่พาทย์ หารายได้เลี้ยงชีพและครอบครัวด้วยดนตรี

มารดาชื่อ นางละมุล หริมพานิช (สกุลเดิม เจริญบุญ) มีหน้าที่เลี้ยงดูบุตรธิดาทั้ง 11 คน หารายได้จากการซักมัดผ้าอยู่กับบ้าน

หลังจากที่ครูสุเชาว์ หริมพานิช จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวัดทรงธรรม ได้เข้าทำงานที่โรงงานท่อน้ำไทย-ญี่ปุ่น เป็นเวลา 1 ปี เต็ม จนกระทั่งเข้าทำงานเป็นช่างประจำการรถไฟ ณ สถานีรถไฟหัวลำโพง ลาออกจากการเป็นช่างรถไฟ พ.ศ. 2545

ชีวิตของครูสุเชาว์ ได้แวะเวียนกลับเข้าสู่วงการดนตรีไทยอีกครั้ง คือ ได้รับความเมตตาด้านวิชาความรู้เรื่องดนตรีปี่พาทย์ จากครูบุญยงค์ เกตุคง (ศิลปินแห่งชาติ) และครูบุญยัง เกตุคง (ศิลปินแห่งชาติ) จึงทำให้ครูสุเชาว์มีมานะเรียนเพลงการต่างๆ โดยอาศัยช่วงเวลาหลังเลิกงานจากสถานีรถไฟหัวลำโพง เพื่อเดินทางไปขอต่อเพลงจากครูทั้งสองท่าน ถ้าเจอใครก็จะเรียนกับท่านนั้น บางทีตอนกลางวันไม่มีรถไฟเทียบ ครูสุเชาว์ก็จะไปเรียนเพลงการต่างๆ ด้วยเสมอ

ครูสุเชาว์ หริมพานิช เคยเป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน และเคยเป็นอาจารย์สอนดนตรีไทยที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ปัจจุบันเกษียณแล้ว

ผลงานสร้างสรรค์ของครูสุเชาว์ หริมพานิช มีดังนี้

- 1) ปรับเพลงประกวด ได้แก่ เดี่ยวห้องวงใหญ่เพลงปญญาภูไท เดี่ยวห้องวงใหญ่เพลงแขกศาลายา เดี่ยวห้องวงใหญ่เพลงเพลินลำแพน เดี่ยวห้องวงใหญ่เพลงกราวในฝัน เดี่ยวห้องวงใหญ่เพลงสารถิ เดี่ยวห้องวงใหญ่เพลงเชิดอาเชียน เป็นต้น
- 2) รวบรวมเพลงพิธีการ ได้แก่ เพลงโหมโรงเช้า 3 ชั้น เพลงโหมโรงเย็น 3 ชั้น เพลงโหมโรงกลางวันทางครูบุญยงค์ เกตุคง และเพลงหน้าพาทย์
- 3) รวบรวมเพลงพิธีกรรม ได้แก่ เพลงพิธีกรรมเพื่องานอวมงคล เพลงพิธีกรรมเพื่องานอุปสมบท เพลงพิธีกรรมเพื่องานมงคลสมรส และเพลงพิธีกรรมเพื่องานโกนจุก
- 4) รวบรวมเพลงเพื่อการศึกษา ได้แก่ การบันทึกเสียงเพลงเกณฑ์มาตรฐานทบวงมหาวิทยาลัย เช่น เพลงโหมโรงเช้า เพลงโหมโรงเย็น เพลงฉิ่งพระฉัน เป็นต้น และได้จัดทำหลักสูตรการประพันธ์เพลงไทย และหลักสูตรดนตรีพิธีกรรม
- 5) รวบรวมเพลงเพื่อความบันเทิง ได้แก่ เพลงชุดสองระนาดทุ้มตะลุยกุอาเชียน 12 ภาษา ระนาดทุ้มและเครื่องหนังออกเพลงภาษา เป็นต้น

1.2 การวิเคราะห์สำนวนกลอนระนาดเอกของครูสุ เชาว์ หริมพานิช

เพลงสาธการตัวที่ 1 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

- ซลท	- ร - ม	ซลทช	ลท - ล	- มรืท	- ล - ฟ	- มฟม	รท - ร
- ลทต	รทตร	มดรม	ฟรมฟ	ลทตริ	ดัลทฟ	มฟซล	ซฟมร
ลทรม	ซลทต	รืมรืต	ทลซม	ซลทร	ลทรม	ทรมซ	รมซล
รมฟซ	ฟซลท	รืมรืท	รืทลซ	รซลท	ดืมรืต	ทตริม	รืตลท
ทมรืล	ทลซม	รทรม	รมซล	ซลทต	รืตลท	ทตริต	ทลซม

ทางนี้ เริ่มต้นโดยการไล่เสียงเริ่มจากเสียงต่ำ มาพักที่เสียงกลาง ก่อนเข้าไปเสียงสูงแล้วไล่เสียงลงมาเสียงต่ำอีกครั้ง โดยที่ยังไม่ดำเนินทำนองเก็บ แล้วม้วนเสียงขึ้นมาช่วงเสียงกลาง ด้วยกลอนม้วนตะเข็บ จากนั้นไล่เสียงจากเสียงสูงมาเสียงต่ำด้วยกลอนไต่ลวด จากนั้นเคลื่อนเสียงขึ้นลงด้วยกลอนไต่ลวด

เพลงสาธการตัวที่ 1 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนม้วนตะเข็บและกลอนไต่ลวด

เพลงสาธการตัวที่ 2 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

ฟมรล	รมฟซ	ฟมรล	ซฟมท	ลซฟต	ทลซร	ดัลทม	รืตลท
ทลซม	รืตลท	ทลซต	ทลซม	ซมรม	รดทร	ดทลต	ทลซล
ซลทล	รืทลซ	ฟมรม	ฟซลท	ลซลท	ดืมรืท	รมซล	รืทลซ

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวดจากนั้นเป็นกลอนย้อนตะเข็บต่อด้วยกลอนพัน และตามด้วยกลอนไต่ลวด

เพลงสาธการตัวที่ 2 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวด กลอนย้อนตะเข็บและกลอนพัน

เพลงสาธการตัวที่ 3 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

ฟมรล	ทตรม	ฟมรม	ฟชลช	ฟมรล	รมฟช	ฟมรม	ฟชลท
รมฟล	มฟลท	ฟลทมิ	ร้ทรมิ	ร้ทลฟ	ทลฟม	รทรม	ทมรท
รทลช	รชลท	รมรท	รทลช	ลทตร	ชมรด	ชลทต	รดทล
ชลตร	มรทม	ชมรช	ลชมล	ทลชร	ม้ร้ชล	ทลมช	ลชรม

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวดไล่เสียงขึ้นลงจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง แล้วเคลื่อนจากเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ แล้วต่อด้วยกลอนย้อนตะเข็บ

เพลงสาธการตัวที่ 3 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวดและกลอนย้อนตะเข็บ

เพลงสาธการตัวที่ 4 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

ฟทลม	ฟมรท	ลฟลท	ลทรม	ทมิรล	ทลชม	รทรม	รมชล
รมฟช	ฟชลท	ร้มิรท	ร้ทลช	รชลท	ด้ชดรี	ด้ทดมิ	ร้ด้ทล
ทมิรล	ทลชม	รทรม	รมชล	ชลทด	ร้ด้ทล	ทดรีด	ทลชม

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวด แล้วมีกลอนฝากช่วงกลางก่อนจะกลับมากลอนไต่ลวดอีกครั้ง

เพลงสาธการตัวที่ 4 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวดและกลอนฝาก

เพลงสาธการตัวที่ 5 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

ฟมฟร	มฟมฟ	ชฟฟฟ	ชลทล	ม้ร้ทล	ร้ทลฟ	ทลฟม	ลฟมร
ลทตร	มรดท	ลชลท	ลทตร	มรดท	ลทตร	ฟมรม	ฟชลช
ฟมรล	รมฟช	ฟมรม	ฟชลท	ร้มิร้ด	ทลชร	มฟชล	ร้ทลช
ร้ทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	มรทล	ทลรท	รทมร	มรฟม

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนซ่อนตะเข็บ จากนั้นต่อด้วยกลอนไต่ลวดทั้งตัว

เพลงสาธการตัวที่ 5 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบ
ด้วยกลอนดังนี้ กลอนซ้อนตะเข็บและกลอนไต่ลวด

เพลงสาธการตัวที่ 6 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

ชลทล	ขพมร	พมรม	พชลช	ดรัมมิ	ดัลทล	พมรม	พชลท
ชลชท	ลรัมมิ	ทรัมมิ	ทลท	ลรัมมิ	ทลท	ลรัมมิ	ชลมช
มรทร	มรชม	ลชมช	ลชทล	มรัมมิ	มรัมมิ	รดัลท	ดัลทล

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวดและต่อด้วยกลอนสับปาก
ทั้งตัว

เพลงสาธการตัวที่ 6 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบ
ด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวดและกลอนสับปาก

เพลงสาธการตัวที่ 7 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

มรัมมิ	รัลทล	ทลพม	ลพมร	มรดท	ลทล	พมรม	พชลช
ทลท	รชม	ชทล	ทลชม	มรช	พมรด	ทลท	รดทล
ทลร	ทลชม	ชทล	รดทล	มรท	รทลช	ลชทล	ทลท
ลทล	ทลท	มรพ	มรพ				

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวด ต่อด้วยกลอนสับปาก
กลับมากลอนไต่ลวด และตามด้วยกลอนม้วนตะเข็บ

เพลงสาธการตัวที่ 7 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบ
ด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวด กลอนสับปากและกลอนม้วนตะเข็บ

เพลงสาธการตัวที่ 8 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

รลพ	มรพ	ทลร	ลทล	ดลพ	ลทล	ดลท	ดลพ
ลพม	มรพ	พมร	รทล	ชทล	รชท	ดรัมมิ	ลทล
ดัลท	ลทล	ดรัมมิ	ดัลท	มรพ	มลพ	ลรัมมิ	ดัลท
ลทล	ดัลท	มพม	ชพม	ทลพ	ทลท	มรท	มรพ

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนสับปากตามด้วยกลอนไต่ลวด ต่อ
ด้วยกลอนไต่ไม้ และกลับมากลอนสับปาก

เพลงสาธนาการตัวที่ 8 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบ
ด้วยกลอนดังนี้ กลอนสับฟาก กลอนไต่ลวดและกลอนไต่ไม้

เพลงสาธนาการตัวที่ 9 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช

				ลทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท
ฟรมฟ	ชมฟช	ลฟชล	ทชลท	ฟทลม	ฟมรท	ลฟลท	ลทรม
รมฟช	ฟชลท	ร้มีร้ท	ร้ทลช	รชลท	ด้มีร้ด	ทด้มี	ร้ด้ทล
ร้มีร้ด	ทลชฟ	มรมฟ	มฟชล	มีร้ทล	ร้ทลฟ	ทลฟม	ลฟมร

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวด ตามด้วยกลอนม้วนตะเข็บ
และกลับมากลอนไต่ลวดจนกระทั่งกลับต้น กลับมายังตัวที่ 1 อีก
ครั้ง

เพลงสาธนาการตัวที่ 9 ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช ประกอบ
ด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวดและกลอนม้วนตะเข็บ

1.3 สรุปแนวทางการดำเนินกลอนทางระนาดเอกของ ครูสุเชาว์ หริมพานิช

ผลการวิจัยพบว่า ทางครูสุเชาว์ หริมพานิช เพลงสาธนาการ
ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ 9 ใช้กลอนดังนี้ 1) กลอนม้วนตะเข็บ 2) กลอนไต่
ลวด 3) กลอนย้อนตะเข็บ 4) กลอนพัน 5) กลอนฟาก 6) กลอน
ซ่อนตะเข็บ 7) กลอนสับฟาก 8) กลอนไต่ไม้

2. การดำเนินกลอนทางระนาดเอกเพลงสาธนาการของอาจารย์ मितต ททรัพย์ผุด

2.1 ประวัติ อาจารย์मितต ททรัพย์ผุด

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผลงานด้านดนตรีไทย

1. ผลงานทางวิชาการ

ก. หนังสือ

मितต ทรัพย์ผุด และพัน พงษ์ผล, บรรณาธิการ. (2561). *วรคดี*

ดาวุธานุสรณ์. อุบลราชธานี : ชมรมอุบลรักดนตรีไทย.

สามิตต์ ทรัพย์ผุด, บรรณาธิการ. (2551). *มานวคีตา ฉบับ*

ปฐมฤกษ์ สังคีตอาจารย์ยานุสรณ์ พระปฐมวิทยาลัย.

นครปฐม : ส. เจริญการพิมพ์.

ข. บทความวิชาการ

मितต ทรัพย์ผุด. (2562). ทำนองฆ้องวงใหญ่เพลงสาธการของไทย

ลาว กัมพูชา : การศึกษาเปรียบเทียบ. *วารสารศิลป*

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ปีที่ 15(1), หน้า

185-201.

मितต ทรัพย์ผุด. (2561). เครื่องดนตรีและวัฒนธรรมสังคีตของ

กัมพูชาก่อนสมัยพระนครในจารึกตวลก็อมนุร. *วารสาร*

แก่นดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่

1(1), หน้า 107-127.

मितต ทรัพย์ผุด. (2561). Qua Cầu Gió Bay โลกทัศน์ของชุมชน

เวียดนามเหนือผ่านเพลงพื้นบ้าน. ใน มิตต ทรัพย์ผุด

และพัน พงษ์ผล, บรรณาธิการ. *วรคดีดาวุธานุสรณ์*.

อุบลราชธานี : ชมรมอุบลรักดนตรีไทย, หน้า 129-137.

ค. บทความวิจัยที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ

(Conference/Abstract/Proceedings)

มิตต ทรัพย์ผุด. (2559). เพลงญวนทอดแห : เพลงไทยเดิมสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างเพลงราชสำนักกรุงเทพฯ กับเพลงพื้นบ้านกรุงเว้. เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการโครงการอุปถัมภ์วัฒนธรรม ครั้งที่ 4 การประชุมวิชาการระดับชาติดนตรีภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสัมพันธ์ครั้งที่ 1 “อาเซียนในดนตรีไทย-ดนตรีไทยในอาเซียน”, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ณ โรงละคร, หน้า 63-72.

มิตต ทรัพย์ผุด. (2559). ขับท่อมหลวงพระบาง : ภาพสะท้อนวัฒนธรรมร่วมของสังคีตราชสำนักลาว-ไทย. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติ “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์วิชาการครั้งที่ 1 “ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากลด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ก้าวสู่ยุคอาเซียน”, อาคารศูนย์ภาษาและคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย, วันที่ 4-6 มีนาคม พ.ศ. 2559, หน้า 280-295.

2. ผลงานด้านการประพันธ์ดนตรีไทย

ก. เพลงโหมโรง

- 1) เพลงโหมโรงยอดเศรณี 3 ชั้น ออกเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2543)
- 2) เพลงโหมโรงศรีกิตติยา 3 ชั้น ออกเพลงยามเย็น (2563)

3) เพลงโหมโรงอุบลราชธานี (2565 อยู่ระหว่างการ
ประพันธ์)

ข. เพลงตับ

1) ตับมโหรีไหว้ครู (2560)

2) ตับมโหรีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ฯ
(2563)

ค. เพลงสามชั้น

1) เพลงอรชร 3 ชั้น (ประพันธ์เป็นเพลงเดี่ยวรอบวง)
(2563)

2) เพลงพระยาพายเรือ 3 ชั้น ออกเดี่ยวรอบวงเพลงฉิ่ง
ตรึง ชั้นเดียว (2566)

ง. เพลงเถา

1) เพลงบ้านเกิดเมืองนอน เถา (2564)

จ. เพลงประกอบการแสดง

1) บทขับสรภัญญะ “พระพุทธรธรรมราชา” (2559)

ฉ. เพลงเดี่ยว

(1) เดี่ยวระนาดเอก

1) เพลงการเวก 3 ชั้น (2555)

2) เพลงสุดสงวน 2 ชั้น (2565)

(2) เดี่ยวระนาดทุ้ม

1) เพลงการเวก 3 ชั้น (2555, 2564)

2) เพลงอาหนู 3 ชั้น (2559)

- 3) เพลงสุรินทราหู 3 ชั้น (2559)
- 4) เพลงม้าย่อง 3 ชั้น (2565)
- 5) เพลงพิรุณสร้างฟ้า 3 ชั้น (2566)
- 6) เพลงบรรทมไพร 3 ชั้น (2566)

(3) เดี่ยวฆ้องวงใหญ่

- 1) เพลงสุดสงวน 3 ชั้น (2554)
- 2) เพลงการเวก 3 ชั้น (2555, 2562)
- 3) เพลงนางครวญ 3 ชั้น (2556)
- 4) เพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้น (2557)
- 5) เพลงอาหนู 3 ชั้น (2558, 2561)
- 6) เพลงสุรินทราหู 3 ชั้น (2558)
- 7) เพลงนารายณ์แปลงรูป เถา (2562)
- 8) เพลงพิรุณสร้างฟ้า 3 ชั้น (2566)
- 9) เพลงบรรทมไพร 3 ชั้น (2566)

(4) เดี่ยวฆ้องวงเล็ก

- 1) เพลงสุดสงวน 3 ชั้น (2555)
- 2) เพลงการเวก 3 ชั้น (2555)
- 3) เพลงจีนขิมใหญ่ 2 ชั้น (2557)
- 4) เพลงอาหนู 3 ชั้น (2559)
- 5) เพลงสุรินทราหู 3 ชั้น (2559)
- 6) เพลงพญาโศก 3 ชั้น (2560, 2562)
- 7) เพลงสารถี 3 ชั้น (2564)
- 8) เพลงม้าย่อง 3 ชั้น (2565)
- 9) เพลงพิรุณสร้างฟ้า 3 ชั้น (2566)

10) เพลงบรรทมไพร 3 ชั้น (2566)

2.2 การวิเคราะห์สำนวนกลอนระนาดเอกของอาจารย์

मितต ทรัพย์ผุด

เพลงสาธการตัวที่ 1 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

- ชลท	- ทรม	ชลทม	รืท - ล	- รืมรี	ดัลทฟ	ชลทล	ชฟมร
ดลทต	รทตร	มดรม	ฟรมฟ	ลทมรี	ดัลทฟ	ชลทล	ชฟมร
ลทรม	ชลทต	รืมรีด	ทลชม	ทลชร	ชมรด	ชลทต	รดทล
ชลทร	มทรม	ชลทม	รืทลช	รชลท	ดืมรีด	ชลทต	รืดทล
รืมรีด	ทลชร	ชมรด	รดทล	ทชลท	ดลทต	รทตร	มดรม

ทางนี้ เริ่มต้นด้วยการไล่จากเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงสูง จากนั้นดำเนินทำนองเก็บลงมาเสียงต่ำเพื่อดำเนินทำนองด้วย กลอนม้วนตะเข็บจากเสียงต่ำมาเสียงกลาง จากนั้นเคลื่อนที่เสียงขึ้นและลงด้วยกลอนไต่ลวด กระทั่งไล่เสียงลงมาเสียงต่ำเพื่อดำเนินทำนองด้วยกลอนม้วนตะเข็บ

เพลงสาธการตัวที่ 1 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนม้วนตะเข็บและกลอนไต่ลวด

เพลงสาธการตัวที่ 2 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

ฟรมฟ	ชฟพช	ลฟชล	ทชลท	ดัลทต	รืทตวี	มตรีม	รืดทล
รืลทต	รืดทล	รืทลช	ทลชม	ทลชร	ชมรด	ชลทต	รดทล
ชลทร	มทรม	ฟมรม	ฟชลท	รืมรีด	ทลชร	มฟชล	รืทลช

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนม้วนตะเข็บจากเสียงกลางไปเสียงสูง จากนั้นเป็นกลอนไต่ลวดไล่จากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ จากนั้นเป็นกลอนไต่ลวดไล่จากเสียงต่ำขึ้นไปเสียงสูง

เพลงสาธนาการตัวที่ 2 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด
ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนม้วนตะเข็บและกลอนไต่ลวด

เพลงสาธนาการตัวที่ 3 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

รืทลม	ลพมร	ลทรม	ชทลช	พมรล	รมฟช	รมฟช	ลมีรืท
รมพล	มพลท	มืรืทรี	ลทรีมี	รืทลพ	ทลพม	ลพมร	พมรท
ลชลท	ดรมท	รมชล	รืทลช	รชลท	ดืรืมีท	ดืรืดมี	รืดืทล
รืมีรืด	ทลรืมี	รืดืทล	ชมรล	รลรม	ลมชล	ทมรืด	ทลชม

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนลวดตาข่าย แล้วต่อด้วยกลอนไต่ลวด ไต่เสียงจากเสียงข้างบนเสียงสูงลงมาข้างล่างเสียงต่ำจากนั้น ไต่เสียงจากเสียงต่ำขึ้นกลับไปเสียงสูงอีกครั้ง ก่อนจะมาต่อด้วยกลอนฝาก

เพลงสาธนาการตัวที่ 3 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด
ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนลวดตาข่าย กลอนไต่ลวดและกลอนฝาก

เพลงสาธนาการตัวที่ 4 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

ลพทล	พมรล	ดทดล	ทดรม	ชลทรี	ทลชร	พมพร	มพชล
พมรม	พชลท	ดืรืมีรี	ดืทลช	รืมีรืด	ทลชม	ชมรม	รดทล
รมรล	ทลรม	รดทล	ชมชล	รลทด	ทลรด	ทลชล	ทดรม

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ไม้ ต่อด้วยกลอนไต่ลวด และต่อด้วยกลอนฝาก

เพลงสาธนาการตัวที่ 4 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด
ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ไม้ กลอนไต่ลวดและกลอนฝาก

เพลงสาธนาการตัวที่ 5 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

ลพมร	ทลชฟ	มรลร	มพชล	มืรืทล	รืทลพ	ทลพม	ลพมร
ลทดร	ดชลท	ดรมล	ชพมร	มพชล	ชมรฟ	ชลทมี	รืทลช

ฟซลม	ฟซลช	ทลทช	ลทลท	ร้มีร้ดี	ทลชร	มฟซล	ร้ทลช
ร้ทลฟ	ทลฟม	ลฟมร	ฟมรท	รมรท	ลฟลท	มรทร	มรฟม

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวด ต่อด้วยกลอนร้อยลูกโซ่ ตามด้วยกลอนซ้อนตะเข็บ ต่อด้วยกลอนไต่ลวด

เพลงสาธนาการตัวที่ 5 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวด กลอนร้อยลูกโซ่และกลอนซ้อนตะเข็บ

เพลงสาธนาการตัวที่ 6 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

ลชทล	ชฟมร	ฟมรม	ฟซลช	ฟรฟ	ชมฟช	ลฟซล	ทชลท
ชลชท	ลทรี	ทลชร	ชมรท	ลทรม	ชลทรี	ทลชม	ชทลช
มร้ลท	ดมีร้ดี	ชลทดี	ร้ดีทล	ชฟมร	ดมรด	ชลทด	ร้ดทล

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวดต่อด้วยกลอนม้วนตะเข็บ และตามด้วยกลอนไต่ลวด

เพลงสาธนาการตัวที่ 6 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวดและกลอนม้วนตะเข็บ

เพลงสาธนาการตัวที่ 7 ทางอาจารย์मितต ทรัพย์ผุด

ดทลท	ดรมฟ	ชลทล	ชฟมร	ชมรท	ลชมร	ทลชม	ร้ทลช
มร้ดีช	ลทดี	ดีทลช	ทลชม	ทลชร	ชมรด	ชลทด	ร้ดทล
ชลทร	ลทรม	ทรมช	รมชล	ชฟมร	ฟมรล	ทลฟล	ทลรท
รฟม	ฟมรท	มรทร	มรฟม				

ทางนี้ ตัวที่ 7 ดำเนินกลอนด้วยกลอนไต่ลวดทั้งตัว

เพลงสาธูการตัวที่ 7 ทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด
ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวด

เพลงสาธูการตัวที่ 8 ทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด

				ลทลฟ	ทลฟม	ฟชลช	ฟมรท
รมฟม	ลฟมร	ดทลท	ดรมฟ	ลทลช	ฟมรท	รมฟม	ลฟมร
ลทดท	มรดท	ลชลท	ลทดท	มรดท	ลทดท	ดทลท	ดรมฟ
รมรฟ	มฟลท	ดรีมรี	ดทลฟ	มรีทล	รีทลฟ	ชลทล	ชฟมร
ลรมฟ	ชทลช	รมฟช	ลชฟม				

ทางนี้ ตัวที่ 8 ตัวนี้ดำเนินกลอนด้วยกลอนไต่ลวดทั้งตัว

เพลงสาธูการตัวที่ 8 ทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด
ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวด

เพลงสาธูการตัวที่ 9 ทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด

				ลทลฟ	ทลฟม	ฟชลช	ฟมรท
ลชลท	ดรมท	รมลช	ฟมรท	ลชลท	ดรมท	รมฟช	ลชฟม
ฟมรม	ฟชลท	ดรีมรี	ดทลช	รชลท	ลฟมร	ลทรม	รดทล
ชลทร	ลทรม	ทรมช	รมชล	มรีทล	รีทลฟ	ทลฟม	ลฟมร

ทางนี้ เริ่มด้วยกลอนไต่ลวดติดด้วยกลอนฝาก และตาม
ด้วยกลอนไต่ลวดจนกระทั่งกลับต้น กลับมายังตัวที่ 1 อีกครั้ง

เพลงสาธูการตัวที่ 9 ทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด
ประกอบด้วยกลอนดังนี้ กลอนไต่ลวดและกลอนฝาก

2.3 สรุปแนวทางการดำเนินกลอนทางระนาบเอกของ อาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด

ผลการวิจัยพบว่า ทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด เพลง
สาธูการตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ 9 ใช้กลอนดังนี้ 1) กลอนม้วนตะเข็บ 2)

กลอนไต่ลวด 3) กลอนลวดตาข่าย 4) กลอนฝาก 5) กลอนไต่ไม้
6) กลอนร้อยลูกโซ่ 7) กลอนซ่อนตะเข็บ

2.4 การไล่ระนาดเอก

พรชัย ผลนิโครธ (2553 : 16) กล่าวว่า คำว่า ไล่ระนาด เป็นคำที่ใช้เรียกกันในหมู่ผู้ฝึกหัดตีระนาดเอก หมายถึง การตีระนาดด้วยเพลงที่ใช้ไล่ระนาด จนเกิดกำลังและความคล่องตัว เปรียบได้กับนักกีฬา ที่ต้องหมั่นฝึกซ้อมให้เกิดพละกำลังและความคล่องตัว ถ้ายิ่งฝึกซ้อมเป็นประจำจะทำให้เพิ่มขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของตัวองให้ดียิ่งๆขึ้นไป การไล่ระนาด ถือเป็นสิ่งสำคัญของผู้บรรเลงระนาดเอก ผู้ฝึกหัดควรให้ความสนใจ ความใส่ใจ และความอดทนในการฝึกเป็นอย่างมาก เพราะระนาดเอก เป็นผู้นำในวงดนตรีไทย อีกทั้งกลวิธีในการบรรเลงระนาดเอก ก็จำเป็นที่ต้องใช้กำลังมากเป็นพิเศษ

3. โครงสร้างเพลงสาธการ ทางฆ้องวงใหญ่ (บันทึกโน้ตระบบ บรรทัดเดียว)

1	--- ร	--- ม	--- ม	-ช-ล	--- ล	-ล-ล	--- ช	--- ร
2	--- ท	-ล-ร	ร ร-ม	ม ม-ฟ	-ล-ท	-ล-ฟ	ฟ ฟ-ม	ม ม-ร
3	-ฟ-ม	-ร-ด	ท ล-ท	-ด ร-ม	-ล-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ล
4	-ร-ม	-ร-ท	ท ท-ล	ล-ล-ช	-ช-ล	-ร-ม	-ร-ด	-ท-ล
5	-ร-ท	ม ร-ม	-ล-ช	ช-ล	-ท-ร	-ท-ล	ล-ล-ช	ช-ช-ม
6	-ฟ-ม	-ม-ร	-ร-ร	-ท-ท	-ช-ช	ล-ท-ร	-ม-ร	-ท-ล
7	-ท-ร	-ท-ล	ล-ล-ช	ช-ช-ม	-ล-ท	-ด ร-ม	-ม-ม	-ช-ล
8	-ท-ล	-ล-ล	-ร-ช	-ล-ท	-ร-ม	-ร-ท	ท-ท-ล	ล-ล-ช
9	-ฟ-ม	-ม-ร	-ร-ร	-ช-ช	-ล-ล	-ท-ช	ช-ช-ล	ล-ล-ท
10	-ท-ล	ล-ล-ท	ท-ท-ร	ร-ม	-ล-ม	-ร-ฟ	ม-ร-ท	
11	-ร-ม	-ร-ท	ท-ท-ล	ล-ล-ช	-ช-ล	-ร-ม	-ร-ด	-ท-ล
12	-ร-ท	ม ร-ม	-ล-ช	ช-ล	-ท-ร	-ท-ล	ล-ล-ช	ช-ช-ม
13	-ฟ-ม	-ร-ด	ท ล-ท	-ด ร-ม	-ล-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ช-ล
14	-ร-ม	-ร-ท	ท-ท-ล	ล-ล-ช	-ช-ล	-ร-ม	-ร-ด	-ท-ล
15	-ร-ท	ม ร-ม	-ล-ช	ช-ล	-ท-ร	-ท-ล	ล-ล-ช	ช-ช-ม
16	-ล-ล	-ล-ล	-ล-ช	ช-ช-ล	-ท-ท	-ล-ฟ	ฟ ฟ-ม	ม ม-ร
17	-ล-ล	-ท-ช	-ล-ท	-ด-ร	-ม-ม	-ร-ท	ท-ท-ล	ล-ล-ช
18	-ล-ช	-ช-ช	-ร-ช	-ล-ท	-ร-ม	-ร-ท	ท-ท-ล	ล-ล-ช
19	-ร-ม	-ล-ม	-ร-ฟ	ม-ร-ท	-ท-ม	ล-ล-ฟ	ท-ท-ร	ร-ร-ม
20	-ช-ช	-ล-ร	-ท-ด	ร-ม-ช	-ล-ล	-ท-ช	ช-ช-ล	ล-ล-ท
21	-ช-ล	-ร-ม	-ช-ม	-ร-ท	-ร-ม	-ร-ท	ท-ท-ล	ล-ล-ช
22	-ม-ล	ร-ร-ท	ม-ม-ช	ช-ช-ล	-ช-ล	-ท-ด	-ม-ร-ด	-ท-ล
23	-ล-ร	-ร-ม	-ล-ฟ	-ฟ-ม	-ด-ท	-ท-ร	-ท-ด	ร-ม-ช
24	-ด-ร	-ช-ล	-ท-ล	-ช-ม	-ม-ล	ร-ร-ท	ม-ม-ช	ช-ช-ล
25	-ท-ล	-ช-ม	-ด-ร	-ช-ล	--- ร	-ด-ท	--- ท	-ท-ท
26	-ท-ม	ล-ล-ฟ	ท-ท-ร	ร-ร-ม	-ร-ม	-ล-ม	-ร-ฟ	ม-ร-ท
27	-ด-ท	-ฟ-ม	-ล-ร	-ร-ม	-ล-ท	-ล-ฟ	ฟ ฟ-ม	ม ม-ร
28	-ล-ล	-ท-ช	-ล-ท	-ด-ร	-ด-ท	-ฟ-ม	-ล-ร	-ร-ม
29	-ร-ม	-ล-ท	-ร-ท	-ล-ฟ	-ล-ท	-ล-ฟ	ฟ ฟ-ม	ม ม-ร
30	-ท-ม	ล-ล-ฟ	ท-ท-ร	ร-ร-ม	-ร-ม	-ล-ม	-ร-ฟ	ม-ร-ท

31	- รี้ - ท	- ล - ช	ชช - ล	ลล - ท	- ฟ - ม	- ร - ด	ท ล - ท	- ด ร ม
32	- ร - ช	- ล - ท	- รี้ - ท	- ล - ช	- ชลท	- รี้ - มี่	- รี้ - ตี่	- ท - ล
33	- ร - ท	ม ร - ม	- ล - ช	ชช - ล	- รี้ - ท	- ล - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร
34	- - - ท	- ล - ร	ร ร - ม	ม ม - ฟ	- ล - ท	- ล - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร
35	- ฟ - ม	- ร - ด	ท ล - ท	- ด ร ม	- ลลล	- ท - ล	- ช - ม	- ช - ล
36	- รี้ - มี่	- รี้ - ท	ท ท - ล	ลล - ช	- ชลท	- รี้ - มี่	- รี้ - ตี่	- ท - ล
37	- ร - ท	ม ร - ม	- ล - ช	ชช - ล	- ท - รี้	- ท - ล	ลล - ช	ชช - ม
38	- ฟ ม ร	- ม - ร	- ร - ร	- ท ท ท	- ช - ช	ลท - รี้	- มี่ - รี้	- ท - ล
39	- ท - รี้	- ท - ล	ลล - ช	ชช - ม	- ล - ท	- ด ร ม	- ม ม ม	- ช - ล
40	- ท ล ร	- ลลล	- ร - ช	- ล - ท	- รี้ - มี่	- รี้ - ท	ท ท - ล	ลล - ช
41	- ฟ ม ร	- ม - ร	- ร - ร	- ชชช	- ลลล	- ท - ช	ชช - ล	ลล - ท
42	- ท - ล	ลล - ท	ท ท - รี้	รี้ รี้ - มี่	- ร ม ฟ	- ล - ม	- ร - ฟ	ม ร - ท
43	- รี้ - มี่	- รี้ - ท	ท ท - ล	ลล - ช	- ชลท	- รี้ - มี่	- รี้ - ตี่	- ท - ล
44	- ร - ท	ม ร - ม	- ล - ช	ชช - ล	- ท - รี้	- ท - ล	ลล - ช	ชช - ม
45	- ฟ - ม	- ร - ด	ท ล - ท	- ด ร ม	- ลลล	- ท - ล	- ช - ม	- ช - ล
46	- รี้ - มี่	- รี้ - ท	ท ท - ล	ลล - ช	- ชลท	- รี้ - มี่	- รี้ - ตี่	- ท - ล
47	- ร - ท	ม ร - ม	- ล - ช	ชช - ล	- ท - รี้	- ท - ล	ลล - ช	ชช - ม
48	- ลลล	- ลลล	- ล - ช	ชช - ล	- ท ท ท	- ล - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร
49	- ลลล	- ท - ช	- ล - ท	- ตี่ - รี้	- มี่ มี่	- รี้ - ท	ท ท - ล	ลล - ช
50	- ลชด	- ชชช	- ร - ช	- ล - ท	- รี้ - มี่	- รี้ - ท	ท ท - ล	ลล - ช
51	- ร ม ฟ	- ล - ม	- ร - ฟ	ม ร - ท	- ท - ม	ลล - ฟ	ท ท - ร	ร ร - ม
52	- ท - ท	ท ท - รี้	- มี่ - รี้	- ท - ล	- ท - รี้	- ท - ล	ลล - ช	ชช - ม
53	- ฟ - ม	- ร - ด	ท ล - ท	- ด ร ม	- ลลล	- ท - ล	- ช - ม	- ช - ล
54	- รี้ - มี่	- รี้ - ท	ท ท - ล	ลล - ช	- ชลท	- รี้ - มี่	- รี้ - ตี่	- ท - ล
55	- ร - ท	ม ร - ม	- ล - ช	ชช - ล	- มี่ รี้	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ร

สรุปผลการวิจัย

1) ผู้ฝึกจะได้ประโยชน์จากการฝึกระนาดเอกเพลงสาธุการทั้ง 2 ทาง คือ ได้เรียนรู้การเดินกลอนที่ข้ามเสียงข้ามลูกหลายลูก ในทางครูสุเชาว์ หริมพานิช และได้เรียนรู้การเดินกลอนเรียบๆ (ชิดเสียงเรียงลูก) จากทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด

2) ลักษณะสำนวนกลอนในทางครูสุเชาว์ หริมพานิช เน้นกลอนสับปาก เพื่อฝึกความแม่นยำในการตีระนาดเอกให้ลูกถูกเสียง ต้องอาศัยความชำนาญในการฝึกทางนี้

3) ลักษณะสำนวนกลอนในทางอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุด เน้นกลอนไต่ลวด เรียงเสียงเรียงชิดลูก เพื่อให้ผู้ฝึกสามารถเลื่อนมือได้ง่ายในการฝึกเริ่มต้นของผู้ฝึกหัดเพลงสาธุการในครั้งแรก

4) ข้อดีของสำนวนกลอนทั้ง 2 ทาง มีดีกันคนละแบบ ทางหนึ่งฝึกข้ามลูกข้ามเสียง อีกทางหนึ่งฝึกชิดลูกชิดเสียง

อภิปรายผล

วิจัยเรื่องการศึกษาสำนวนกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ : กรณีศึกษาทางของครูสุเชาว์ หริมพานิช และทางของอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุดนี้ เชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ทางระนาดเอกของทั้ง 2 ทาง โดยใช้หลักการ แนวคิดทฤษฎีทางดนตรีวิทยา (Comparative musicology) โดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์บทความวิจัยเรื่องนี้เชื่อมโยงบงานวิจัย ดังต่อไปนี้

กี จันทสร (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการใช้มือฆ้องวงใหญ่ ความสัมพันธ์ระหว่างเพลง โครงสร้างของเพลง ทางบ้านขมิ้นและทางวัดกัลยาณมิตราวาส

ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เพลงสาธการ โดยดำเนินการศึกษาข้อมูลทำนองทางฆ้องวงใหญ่ เพลงสาธการ 10 ทาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบ บทบาท ความสำคัญของเพลงสาธการ รูปแบบทำนองทางฆ้อง และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินทำนองของทางเพลงสาธการ

ข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่องการศึกษานวนกลอนระนาดเอกเพลงสาธการ : กรณีศึกษาทางของครูสุเชาว์ หริมพานิช และทางของอาจารย์มิตต ทรัพย์ผุดนี้ เป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างสรรค์งานวิจัยเพื่อให้ทราบถึงกลอนเพลงที่ใช้ในแต่ละตัว จากเพลงสาธการตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ 9

เพลงสาธการนี้ เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้สายปี่พาทย์ หากมีผู้ศึกษา ค้นคว้างานวิจัยของผู้วิจัย พร้อมทั้งนำออกมาบรรเลงเผยแพร่ทั้ง 2 ทาง ก็จะเป็นประโยชน์ต่อวงการดนตรีไทย

เอกสารอ้างอิง

- กี จันทร. (2546). *เพลงเรื่องสารถี : กรณีศึกษาทางบ้านขมิ้นและทางวัดกัลยาณมิตราวาส*. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คมกริช การินทร์. (2555). *มโหรีฆ้องวงใหญ่บ้านพาทย์โกศล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2542). *สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย*.
กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

ณรงค์ เขียนทองกุล. (2541). *สาธการ*. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์ปิ่นเกล้าการพิมพ์.

ณรงค์ชัย ปิฎกัษต์. (2534). *การวิเคราะห์ทางห้องเพลงสาธการ*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
มหิดล.

ปานหทัย สุนทรธ. (2552). *เพลงชุดใหม่โรงกลางวันตำรับครูทอง
ดี ชูสตัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรชัย ผลนิโครธ. (2553). *การทำทางเดี่ยวระนาดเอกเพลงลอย
เลื่อน 3 ชั้น*. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหิดล.

สันติ วิลัยสูงเนิน. (2564). *การสร้างสรรค์กลอนระนาดเอก*.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สุราษดิษฐ์ ศรีสตัยชยะ. (2545). *การดำเนินทำนองระนาดเอกใน
เพลงเรื่อง 4 ภาษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุระเชษฐ์ พรหมรักษ์. (2560). *โน้ตทางระนาดเอก เพลงใหม่โรงเรียน*.
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

สัมภาษณ์

मितต ทรัพย์ผุด, การสื่อสารส่วนบุคคล, 13 ตุลาคม พ.ศ. 2566.

สุเชาว์ หริมพานิช, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 ตุลาคม พ.ศ. 2566.